Транспорт у січні-лютому 2018 року

У лютому тривала негативна динаміка розвитку транспортної сфери в цілому. Єдиною причиною падіння залишається збереження негативної динаміки вантажообороту трубопровідного транспорту (падіння обсягів на 18,4% у лютому 2018р. внаслідок переорієнтації транзиту природного газу до країн ЄС газопроводом «Північний потік), яке перекрило позитивні результати інших видів вантажного транспорту, що й позначилося на загальному ***обсязі вантажообороту, який у лютому (р/р) знизився на 2,9%*** *(«мінус» 9,7% у січні 2018р. та «плюс» 5,6% у лютому 2017р.).* ***Разом з тим обсяг вантажообороту, без урахування трубопровідного транспорту, у лютому зріс на 4%.***

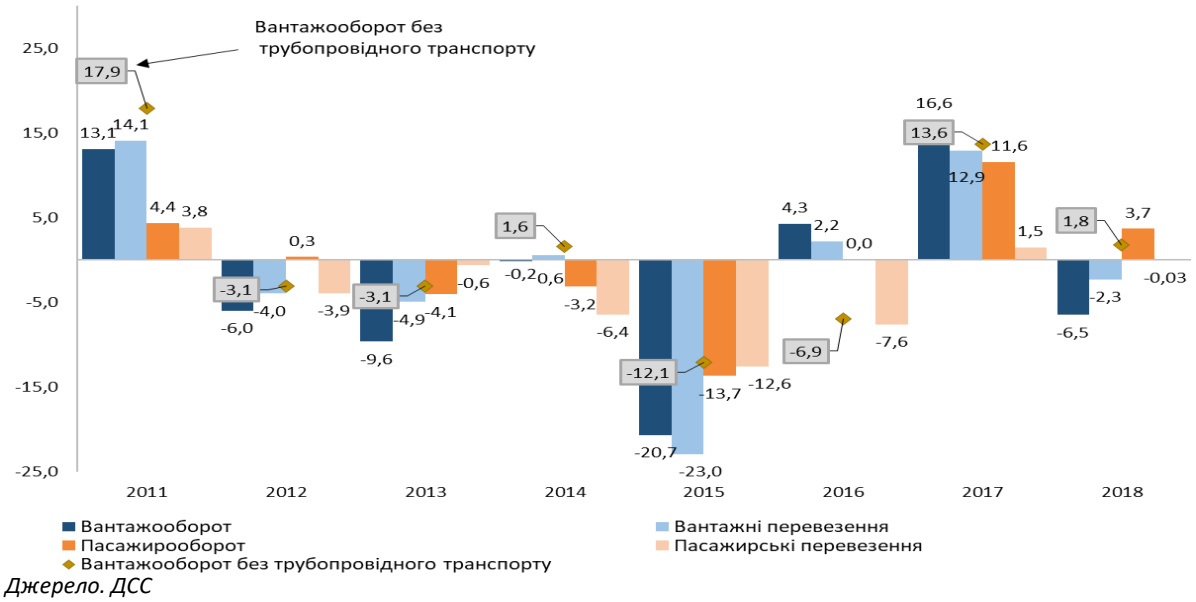
Водночас обсяги ***пасажирообороту у лютому (р/р) зросли на 3,2%*** *(на 4,1% у січні 2018р. та 16,9% відповідно) за рахунок збільшення дальності перевезень і пропозиції рейсів з боку перевізників на тлі продовження покращення купівельної спроможності населення.*

Як наслідок, у січні-лютому 2018р. *(п/п) обсяги вантажообороту знизились на 6,5% («плюс» 16,6% у січні-лютому 2017р.), тоді як обсяги пасажирообороту зросли на 3,7% (11,6% відповідно), що в результаті призвело до зниження обсягу випуску* ***ВЕД «Транспорт»*** *за оцінками Мінекономрозвитку на 0,9% [±0,2 в.п.] (проти «плюс» 7,3% у січні-лютому 2017р.).* ***Обсяг вантажообороту, без урахування трубопровідного транспорту, у січні-лютому (п/п) зріс на 1,8%.***

За підсумком ***І півр. 2018р. очікується****, що результати діяльності* ***ВЕД «Транспорт» продовжуватимуть поступово*** *покращуватися на тлі стабільного попиту з боку підприємств реального сектору економіки через високу інвестиційну активність та сприятливу цінову кон'юнктуру на світових ринках чорних металів, а також зростання платоспроможного попиту населення. Слід відмітити, що покращення показників діяльності ВЕД «Транспорт» відбуватиметься в умовах зменшення статистичної бази порівняння з «плюс» 12% у січні 2017р. до «плюс» 4,8% у січні-червні 2017р. (за оцінками Мінекономрозвитку).*

«у січні-лютому 2018р. (п/п) обсяг випуску ВЕД «Транспорт» зменшився на 0,9% [±0,2 в.п.]»

Рис. 1. Вантажооборот/перевезення вантажів та пасажирооборот/перевезення пасажирів у січні-лютому 2011-2018рр., % п/п

«у січні-лютому 2018р. (п/п) пасажирооборот зріс на 3,7%, вантажооборот знизився на 6,5%. Без урахування трубопровідного транспорту, вантажооборот підвищився на 1,8% »

Джерело. ДСС

Табл. 1. Основні показники транспорту, % п/п

	січень-лютий 2017р.	*січень 2018р.*	*лютий 2018р.*	січень-лютий 2018р.
ВЕД "Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність"	**7,3**	***-2,3***	**x**	**-0,9**
Вантажооборот	**16,6**	***-9,7***	**-2,9**	**-6,5**
Перевезення вантажів	12,9	*-5,7*	*1,4*	*-2,3*
Пасажирооборот	**11,6**	***4,1***	**3,2**	**3,7**
Перевезення пасажирів	1,5	*1,6*	-1,6	-0,03

Джерело. ДСС. Розрахунки МЕРТ.

Основними чинниками динаміки транспортної сфери були:

у вантажному транспорті:

- **трубопровідному транспорті** у лютому 2018р. *(р/р)* вантажооборот зменшився на 18,4% *(«плюс» 18,2% у лютому 2017р. (р/р))* внаслідок зниження транзиту природного газу на 21,8% *(р/р)* через переорієнтацію транзиту природного газу до країн ЄС газопроводом «Північний потік» *(з жовтня 2017 року)* в умовах високої статистичної бази порівняння лютого 2017р.;

Довідково: За даними ПАТ «Укртрансгаз» у січні-лютому 2017р. (п/п) через Україну зменшився транзит природного газу на 27,3% (до 12,03 млрд. м3), у т.ч. до Європи на 28,3% (до 11,33 млрд. м3), Молдови – на 5,5% (до 0,71 млрд. м3). При цьому у лютому (р/р) транзит газу скоротився на 21,8% (до 5,98 млрд. м3), зокрема до Європи – на 22,7% (до 5,64 млрд. м3).

Аналіз функціонування всіх маршрутів транспортування природного газу з РФ до країн ЄС показав, що на відміну від майже 100% завантаженості потоків Ямал (РФ-Білорусь-Польща-Німеччина) і Nord Stream (РФ-Німеччина: по дну Балтійського моря), ГТС України Газпромом використовується для балансування поставок газу в ЄС.

Джерело: ПАТ «Укртрансгаз», ENTSOG

«у лютому 2018р. (р/р) найбільший негативний внесок у вантажообороті мав трубопровідний транспорт через переорієнтацію транзиту природного газу до країн ЄС газопроводом «Північний потік»»

- **залізничному -** зростання на 2,9% *(«мінус» 1,1% відповідно)* в умовах зростання попиту на проміжну продукцію з боку інвестиційних ВЕД та металургії *(зокрема, у лютому 2018р. (р/р) обсяги відправлення брухту чорних металів зросли у 2р., будівельних матеріалів – на 28,6%, чорних металів – на 6,3%, руди залізної і марганцевої – на 5,9% відповідно).*
- ***автомобільному*** - зростання на 11,7% *(«плюс» 9,1% відповідно)* через розширення ділової активності окремих підприємств *(зокрема, виробників як проміжних та інвестиційних товарів, так і споживчих товарів та сфери торгівлі).*

Довідково. У лютому 2018р. (р/р) у промисловості обсяг виробництва інвестиційних товарів зріс на 11,2%, споживчих товарів тривалого використання зріс на 9,1% та проміжних – на 4,3%. У січні-лютому 2018р. (п/п) оборот роздрібної торгівлі зріс на 7,5%, оптової – на 10,9%.

Табл. 2. Вантажний транспорт, % р/р

	Вантажооборот				Перевезення вантажів			
	лютий 17	структура, % (лютий 17)	лютий 18	внесок, в.п.	лютий 17	структура, % (лютий 17)	лютий 18	внесок, в.п.
ВСЬОГО	5,6	100,0	-2,9	-	0,8	100,0	**1,4**	-
Залізничний	-1,1	56,6	2,9	1,6	-4,8	53,4	0,3	0,1
Автомобільний	9,1	11,3	11,7	1,3	4,1	24,0	14,1	3,4
Річковий	-25,9	0,2	132,0	0,22	-35,3	0,1	96,6	0,1
Морський	47,6	0,9	-49,0	-0,4	-22,2	0,3	-19,7	-0,05
Авіаційний	-13,4	0,1	3,2	0,00	-21,4	0,01	1,0	0,000
Трубопровідний	18,2	30,9	-18,4	-5,7	13,7	22,1	-9,8	-2,2

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

у пасажирському транспорті:

- **авіаційному** – пасажирооборот зріс на 13,1% *(«плюс» 1,64р. у лютому 2017р. (р/р))*, зокрема, перевезення пасажирів збільшилося на 11,6% *(«плюс» 1,46р. відповідно),* у т. ч. у міжнародному сполученні - на 21,9% *(«плюс» 35,6% відповідно),* в першу чергу, за рахунок нарощування пропозиції рейсів;

Довідково. За даними МА «Київ» (Жуляни) у лютому кількість обслужених пасажирів зросла у 1,52рази. Кількість рейсів склала 1 648 на приліт і виліт, що на 20,5% більше, ніж у лютому 2017 р., з них міжнародних рейсів – 1356, внутрішніх - 292. Найбільш популярними міжнародними напрямками були Дубай (ОАЕ), Мінськ (Білорусь), Анкара (Туреччина), Варшава (Польща), Будапешт (Угорщина), Меммінген (Німеччина), Рим (Італія); внутрішні – Одеса, Запоріжжя, Львів.

У 2017р. МА «Бориспіль» за класифікацією Міжнародної ради аеропортів (ACI Europe) посів 3 місце, забезпечивши зростання пасажиропотоку на рівні 22,1% у групі європейських аеропортів, які обслуговують від 5 до 10 млн. пасажирів. Згідно з річним рейтингом «Бориспіль» розділив першість з аеропортом Рейк'явіку Кефлавік («плюс» 28,3%) та аеропортом Неаполю («плюс» 26,6%).

У 2017р. порівняно з 2016р. мережа європейських аеропортів продемонструвала зростання пасажиропотоку на 8,5%. Аеропорти Єврозони збільшили динаміку залучення пасажирів на рівні 7,7%, а країни, які не входять до ЄС (Non-EU), покращили результат 2016р. на 11,4%. В рейтингу

відзначено, що серед Non-EU аеропортів найбільше зростання в середньому на 20% забезпечили аеропорти України, Молдови, Грузії та Ісландії.

- **залізничного** – зростання на 4,8% *(«плюс» 0,3% відповідно)* виключно за рахунок збільшення дальності перевезення, зростання платоспроможного попиту населення, а також введення нових рейсів.
- **автомобільного** – падіння на 0,9% *(«плюс» 0,3% відповідно)* внаслідок як кількості, так і дальності перевезень, що було викликано складними погодними умовами на автошляхах наприкінці лютого.

Основними стримуючими факторами були:

- **логістичні проблеми** на Донецькій залізниці *(заборона переміщення вантажів через лінію зіткнення, дефіцит вагонів, у т. ч. через їх затримку при завантаженні та розвантаженні, в результаті чого перевезення кам'яного вугілля у лютому 2018р. скоротилось на 29,8%);*
- **зменшення попиту з боку с/г виробників** через отримання меншого врожаю 2017р. *(вантажні перевезення зерна і продуктів перемолу у лютому зменшились на 12,1%);*
- **зростання вартості проїзду автомобільним та залізничним пасажирським транспортом** *(у лютому 2018р. (р/р) ІСЦ транспортних послуг збільшився на 19,5%, у т. ч. автодорожнього пасажирського транспорту – на 21,2% та залізничного – на 7,1%);*
- **значний знос рухомого складу** майже всіх видів транспорту *(у ВЕД «Транспорт, складське господарство, поштова та кур`єрська діяльність» у 2016р. ступінь зносу основних засобів становив 50,6%),* що призводить до збільшення собівартості транспортних послуг та негативно впливає на пропозицію послуг, зокрема, залізничних та міських перевезень;

Стимулюючим фактором розвитку транспортної сфери є:

- **зростання рівня рентабельності галузі** *(на 6,6% у січні-вересні 2017р. (п/п)* та **капітальних інвестицій** *(на 42,2% у 2017р.);*
- **зростання платоспроможного попиту населення та підприємств в умовах розширення їх виробничої активності** *(у січні 2018р. (р/р) реальна заробітна плата зросла на 12,3%, у січні-лютому 2018р. (п/п) індекс виробництва переробної промисловості – на 2,8%).*

Табл. 3. Пасажирський транспорт,% р/р

	Пасажирооборот				Перевезення пасажирів			
	лютий 17	структура, % (лютий 17)	лютий 18	внесок, в.п.	лютий 17	структура, % (лютий 17)	лютий 18	внесок, в.п.
ВСЬОГО	**6,4**	**100,0**	**3,2**	**-**	**-2,8**	**100,0**	**-1,6**	**-**
Залізничний	-1,4	**25,4**	**4,8**	**1,2**	-3,6	**3,2**	**-1,9**	**-0,06**
Автомобільний	0,3	39,2	-0,9	-0,4	-1,9	**43,8**	**-4,1**	**-1,8**
Водний	-33,2	0,01	-82,4	-0,01	-50,0	0,0002	-87,5	-0,0002
Авіаційний	64,0	17,4	13,1	2,3	45,5	0,2	11,6	0,02
Міський	-2,8	18,0	0,5	0,1	0,3	52,8	0,4	0,2

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

**- починаючи з січня 2017р. ПАТ «Укрзалізниця» змінило методологію обліку перевезень пасажирів залізничним транспортом у приміському сполученні, які користуються пільгами на безкоштовний проїзд*

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

«у лютому 2018р. (р/р) у зростання обсягів пасажирообороту найбільший внесок мав авіаційний транспорт»

Очікування. За підсумком І півр. 2018р. очікується, що результати діяльності ВЕД «Транспорт» покращаться на тлі стабільного попиту з боку підприємств реального сектору економіки через високу інвестиційну активність в економіці та сприятливу цінову кон'юнктуру на світових ринках чорних металів, а також зростання платоспроможного попиту населення.

Ризики. Загострення військового протистояння на сході країни, погіршення зовнішньої кон'юнктури на основні експортні товари та подальше падіння обсягів транзиту природного газу.

«у подальшому очікується покращення результатів діяльності транспортної сфери»